

Mikä mato – mikä hoito?

Vaimoni huomasi eräänä kesäiltana kuuden kuukauden ikäisen tyttäremme vaipassa ulosteen seassa pieniä 5–15 mm:n pituisia mustia matoja (**KUVA 1**). Madot eivät liikkuneet ja hajosivat herkästi käsiteltäessä. Asumme tuolloin Yhdysvaltain luoteisrannikolla ja olimme muutama päivä aiemmin viettäneet ystäväperheen kanssa mökkiviikonloppua järvenranta-omakodilla. Matolöydökset vaipoissa jatkuivat vielä seuraavana aamuna, mutta myöhemmin päivällä tai sen jälkeen uusia matoja ei enää ollut havaittavissa. Tyttö oli täysin oireeton. Kiinteät lisäruoat oli aloitettu viikkoa aiemmin, siihen asti lapsi oli saanut ainoastaan rintamaitoa. Muilla perheenjäsenillä ei havaittu vastaavia löydöksiä ulosteessa.

Innostuneena ja kauhistuneena tästä mielenkiintoisesta löydöksestä otin vaipan sisälöystä näytteen ja vein mukamani tutkimuslaboratorioon tarkempaa arviota varten. Valo-

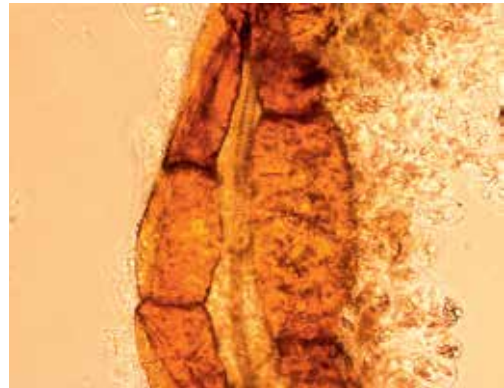
mikroskoopilla katsottuna kyseessä oli ruskea, jaokkeinen mato, jonka keskellä kulki kirkas selkäjuoste (**KUVA 2**). Lisäksi kuvissa näkyi muniksi sopivia pieniä rakenteita.

Diagnoosi ei selvinnyt omatoimisesti internethaulla, jonka vuoksi lähetin ottamani kuvat ja näytteen paikallisen yliopistosairaalan laboratorioon arvioitavaksi. Asiantuntijat eivät osanneet identifioida erikoisia matoja mutta lupasivat selvittää asiaa edelleen. Tilanteesta hieman huolestuneena päätin konsultoida Suomen-kollegaa, joka oli infektiospesialisti, ja lähetin hänelle sähköpostitse arvioituksen ratkaistavaksi kuvien kera. Myöskään hän ei ollut tällaisia matoja ennen kohdannut, ja tämän vuoksi hän lähetti kuvat parasiittilaboratorioon tunnistettavaksi. Siellä asia selvisi nopeasti. Mikä oli diagnoosi?

Vastaus sivulla 83.

KUVA 1.

KUVA 2.

Mikä mato – mikä hoito?

Kollega lähetti sähköpostilla heti vastauksen saatuaan seuraavanlaisen viestin: ”Parasiittilaboratorion tuomio oli murskaava. Mikroskooppissa näkyvät muutokset ovat tekstiilikuitua, esimerkiksi lankaa. Munan näköiset rakennelmat eivät ole munia, vaan ulosteessa olevaa elotonta kidettä tai sakkaa!”

Tyttäremme oli oppinut ryömimään ja viihtyi hyvin lattialla. Vietimme edeltävästi viikonloppua mökillä, jossa amerikkalaiseen tapaan oli tuuhea kokolattiamatto. Ollessaan lattialla lapsi oli saanut suuhunsa matosta

irtoavia kangaskuituja. Nämä poistuivat seuraavien päivien aikana ulosteen mukana. Mitään hoitoa ei luonnollisesti tarvittu. Mikroskoopilla tarkasteltuna kuidut näyttivät erehdyttävästi madoilta, ja mielikuviutus siivitti rakenteiden nimeämistä loogisesti. Kaikki ei ole sitä miltä näyttää – liian läheltä katsominen voi johtaa lääkärintsilmänkin harhaan! ■

PETRI KULMALA, erikoislääkäri
MARJO RENKO, erikoislääkäri
OYS:n lasten ja nuorten klinikka
PL 5000, 90014 Oulu